

SLOVENSKI NAROD

Izvešči nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst à Din 2, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomikov trg 5 // Pošna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Odmev Chamberlainove deklaracije:

Le sporazum v Gdansk u lahko prepreči vojno

Soglasna je sodba svetovnega tiska, da sedaj ne more biti več niti najmanjšega dvoma o tem, da bi vsak poskus enostranske in nasilne rešitve gdanskega vprašanja naletel na strnjen oborožen odpor

London, 11. julija. br. Deklaracija, ki jo je podal ministrski predsednik Chamberlain o stališču Anglije glede Gdanske, je izzvala po vsem svetu silen odmev. V vseh mitrolojskih državah so jo sprejeli z odobravanjem, tem bolj, ker ne dopušta več nobenega dvoma o tem, da stoji Anglija nepokolebljivo za Poljsko v obrambi njenih pravic in ker dokazuje, da je konec spekulacij na angleško omahljivost in popustljivost.

»Times« posveča Chamberlainovi izjavi in njenim odzivi dolga uvodnik, v katerem piše med drugim: Sedaj ne more biti več niti najmanjšega dvoma ali nespornosti o stališču Anglije v gdanskem vprašanju. Odmevi, ki jih je izzvala Chamberlainova izjava, dokazujejo, da so enako kakor Anglija tudi mnoge druge države prepričane o tem, da bi enostranska priključitev Gdanske k Nemčiji pomenila popolno spremembo stanja v Evropi. Sedanja položaja Gdanske v nobenem pogledu ni nepovolen ali neugoden za mesto Gdanske in njegovo prebivalstvo. Vsi interesi tega prebivalstva so v polni meri zadovoljeni. Nobena pot, ki vodi k pogajanju, ni zaprta, toda prav tako mora biti sedaj vsakomur jasno, da bo vsak enostranski poskus nasilne rešitve gdanskega vprašanja naletel na oborožen odpor.

»News Chronicle« naglašja, da je sedaj nemška vlada popolnoma točno obveščena o stališču Anglije in ve, kaj ji sledilo, če bi se nadalje skušala reševati gdanski problem po sudetskem vzorcu. »Daily Telegraph« pa piše, da gdanski stališči sedaj točno vedo, kakšne posledice bi imel morebitni njihov puč v Gdansk.

Z največjo pozornostjo pa so v londonskih krogih sprejeli odmev, ki ga je izzvala Chamberlainova deklaracija v Ameriki. Večina ameriških listov zelo povoljno komentira Chamberlainovo izjavo in naglašja, da predstavlja novo in zelo pomembno etapo na poti od Monakovega do Gdanskega. »New York Times« piše, da je Visla zadnja točka, na kateri je mogoče rešiti mir z odločnim nastopom proti vsakemu novemu nasilju. »New York Herald Tribune« objavlja članek izpod peresa Walterja Lippmanna, ki se je te dni vrnil s studijskega potovanja po Evropi. Med drugim piše: Danes ni v Evropi nobene točke več, kjer bi se moglo izvesti kako novo zavajanje, ne da bi to izzvalo vojno. Vsako nasilje bi naletelo na strnjen odpor mirne fronte, ki je močna dovolj, da se z uspehom postavi v bran slehernemu napadalcu.

Zadovoljstvo v Varšavi

Varšava, 12. julija. e. Deklaracija Chamberlaina v spodnji zbornici o položaju v zvezi z Gdanskom je bila v poljski javnosti sprejeta z največjim zadovoljstvom. Poudarjajo zlasti, da je Chamberlain v svoji izjavi uporabil vse tiste argumente, ki jih navaja Poljska, vztrajajoč na statusu quo. Po mišljenju varšavskih političnih krogov zasluži največjo pozornost tisti del Chamberlainove izjave, v katerem se je dotaknil možnosti enostranske kršitve obstoječega stanja v Gdansk, da bi se na ta način ustvaril dovršen čin in bi se obrambna akcija Poljske označila kot napad. Iz Chamberlainove izjave se je pa moglo naslutiti — naglašajo v Varšavi — da tudi ta poskus ne bo uspel, ker je v angleško poljski pogodbi predvideno, da Anglija nudi polno pomoč Poljski v primeru katerekoli akcije, ki bi jo Poljska smatrala za ogroženje svojih življenjskih interesov. Po Chamberlainovi deklaraciji smatralo, da je sedaj vsakomur jasno, da London in Varšava zastopata popolnoma enaki stališči v vprašanju Gdanske.

Odmev v Berlinu

Berlin, 12. julija. e. V nemških političnih krogih očitajo Chamberlainu zlasti to, da v svoji izjavi v spodnji zbornici ni z nobeno besedo omenil želje prebivalstva Gdanske, da se vrne v raj. Snovi listi pišejo, da je Chamberlain govoril »poljsko«. Po mišljenju tukajšnjih krogov je položaj še vedno ostal nerazčiščen in je zaradi tega potrebno, da Anglija in Poljska ustvarita drugačno atmosfero. Posebno ostro poudarjajo, da Anglija nima ničesar iskati v Gdansk in da je to popolnoma nemško-poljska stvar, ki se Anglije prav nič ne tiče. Poudarjajo tudi, da je Nemčija pokazala popolno rezerviranost in ni reagirala na preganjanje nemške manjšine na Poljskem. Vse kaže, da v nemških političnih krogih ne smatrajo, da je položaj preveč nevaren. V dokaz temu navajajo, da se zunanji minister Ribbentrop nahaja na dopustu in ravno tako vrhovni poveljnik nemške vojske general Brauns, ki ostane na političnih več tednov, dočim bo kancelar Hitler prebil poletje v Berchtesgarnu.

Gdansk, 12. julija. e. Senat v Gdansk je zopet dovolil prodajo 10 poljskih listov, ki so bili prepovedani.

Mnenje Vatikana

Vatikan, 12. julija. AA. Havas. »Osservatore Romano« komentira Chamberlainov govor ter pravi med drugim, da ta govor ni prinesel nobenega odkritja glede odločilne važnosti, ki jo ima Gdansk ob ustju Visle za trgovinsko in politično življenje Poljske. List dalje pravi, da je Chamberlain ponovil svoj poziv glede izvajanja metode, ki je še vedno mogoča in ki obstoja v pogajanjih. Dasi je Chamberlainova izjava kratka, se lahko vendarle predvide-

Sofija v znaku pomembnih svečanosti Zlet Junakov se je pretvoril v najzgovornejšo manifestacijo povezanosti Bolgarov in Jugoslovenov

Sofija, 12. julija. e. Prosvetni minister Filov je priredil sredi večerja na čast voditeljem jugoslovenskega sokolstva. Snovi je bila pod milim nebom prirejena akademija Junakov in Sokolov. Danes bo na zletišču poleg nastopov tudi svečana izmenjava daril med Junaki in Sokoli.

Sofija je še vedno v svečanem razpoloženju. Po mestu se gnetejo ogromne množice Junakov in Sokolov in poleg službenih govorov je tenor vseh govoric radost nad veliko udeležbo Jugoslovenov na sofijskem zletu. Neodvisno od vseh političnih dogodkov, kombinacij in vplivov tudi sedanja junaško-poljska prireditve, ki je prava manifestacija bratstva, predstavlja najboljši dokaz, kako so Bolgari in Jugosloveni med seboj tesno povezani, kakor

Demonstracija angleškega letalstva Rekordni polet angleških bombnikov dokazuje udarno in obrambno moč angleškega vojnega letalstva

London, 12. julija. i. V vsej Angliji in Franciji vlada veliko zadovoljstvo nad prvim uspešnim poletom, ki ga je napravilo včeraj nad 100 angleških vojni letal. Najtežjih bombnikov, nad francoskim ozemljem. Nad Francijo je priletelo 8 eskader srednjetežkih in 4 eskadre težkih angleških bombnikov, skupaj 108 letal, ki so poletela prav do Bordeauxa in nato brez pristanka poletela nazaj v Anglijo. Najtežja letala so preletela 1900 km, srednje teža 1300 do 1450 km. Povprečno so dosegla 320 km na uro.

Vsi današnji angleški jutranji listi prinašajo obširna poročila o tem poletu, na-

va, da bo poljska vlada, ki jo bosta podprli Francija in Anglija, napravila v kratkem demaršo pri senatu Gdanske. Ta demarša, pravi »Osservatore Romano«, bi se lahko sprejela ter tako omogočila pogajanja. Ako bi bila demarša odbita, bi bila poljska neodvisnost ogrožena.

Varšava, 12. julija. Glede na vesti nekaterih listov, da namerava Vatikan posredovati pri poljski vladi zaradi Gdanske, naglašajo današnji poljski listi, naj Sv. Stolica intervenira tam, kjer je potrebno, namreč v Berlinu.

bodo tudi v bodoče. To je prva naloga, je rekel bivši minister in predstavnik zveze bolgarskih Junakov Atanasov, ki smo jo z uspehom izvršili. Pozneje bomo izpolnili še druge naloge.

Minister Čejović v avdi-jenci pri kralju Borisu
SOFIJA, 12. julija. e. Kralj Boris je včeraj sprejel v avdienci jugoslovenskega ministra za telesno vzgojo Čejovića.

Povratak bolgarske kraljice iz inozemstva

SOFIJA, 12. julija. e. Kraljica Joana se je včeraj vrnila iz inozemstva. Na postaji so jo pozdravili kralj Boris in princ Kiril.

glašujoč, da so angleški bombniki sijajno prestali to preizkušnjo, saj se ni pripetila niti najmanjša nezgoda. Prav gotovo je, da Anglija razpolaga danes z najboljšimi letali, s katerimi se ne morejo kosati druge države. Po tem prvem skupnem poletu bodo angleška letala napravila še daljše skupne polete v večino delov svoje imperije, ker hoče Anglija na ta način dokazati, da lahko tudi svoje kolonije in dominione v primeru napada zadostno zaščitijo direktno iz Anglije. Prvi večji skupni polet na bodo zdaj bombniki napravili na Poljsko.

Borba za spremembo zakona o nevtralnosti Zedinjenih držav

Zunanje politični odbor senata je z 1 glasom večine sklenil odgoditev razprave do prihodnjega zasedanja

Washington, 12. julija. br. Zunanje politični odbor senata je na svoji današnji seji sklenil z 12 proti 11 glasovom, da se nadaljnja razprava o nevtralnostnem zakonu v parlamentu odloži do prihodnjega zasedanja, ki bo januarja 1940. V zvezi s tem je imel državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull daljši sestanek s prezidentom Rooseveltom, po katerem je sprejel novinarje in jim dal naslednjo izjavo: Prepričan sem, da je treba v interesu miru in varnosti Zedinjenih držav vztrajati pri zahtevi, da se uveljavi naš načelni program, ki obsega šest točk. Te točke so: 1. prepoved vsem ameriškim ladjam, da bi plule po morjih v vojnem področju; 2. omejitev potovanja ameriških državljanov v vojno področje; 3. uveljavljenje odredbe, da morajo vojskujoče se države blago, ki ga uvažajo iz Zedinjenih držav,

plačati v gotovini; 4. ohranitev zakonov o posojilih in kreditih vojskujočim se državam; 5. kontrola nad vsemi zbirkami in podporami za vojskujoče se države; 6. ohranitev kontrolnih odredb nad izvozom orožja in streliva in licenčni sistem za izvoz in uvoz orožja.

Usoda zakona o nevtralnosti je sedaj odvisna od stališča plenuma senata, ki se sestane v soboto.

Washington, 12. julija. AA. Roosevelt je sprejel predstavnike tiska ter dejal, da se strinja z izjavama Cordella Hulla glede vprašanja nevtralnosti. Na vprašanje, kdaj bo razpuščen kongres, ni Roosevelt odgovoril ničesar pozitivnega, kar se tolmači tako, da se vodijo pogajanja med Rooseveltom in demokratičnimi voditelji v obeh domovinih, da bi se našla rešitev tega vprašanja.

Grčija in Egipt v službi miru

Pomembne zdravice v Atenah ob obisku egiptskega zunanjega ministra Jahje paše

Atene, 12. julija. AA. Na sročnem banketu na čast egiptskega ministra za zunanje zadeve Jahje paše je pozdravil predsednik grške vlade in zunanji minister Metaxas svojega uglednega gosta ter naglasil staro prijateljstvo, ki veže obe državi. Dejal je, da številne grške zajednice v Egiptu predstavljajo čimline reda in napredka ter so vdane svoji drugi domovini. Tako prispevajo k še močnejši zvezi med obema državama. Nato se je Metaxas za-

hvalil egiptski vladi za skrb, ki jo vodi za Grke v Egiptu ter dejal: Globoko sem prepričan, da bo vaš obisk v Atenah mnogo pripomogel k razvoju prijateljskih odnosov med obema državama na obalah Sredozemskega morja, ki jih prej veže to ločilo. Med obema državama obstoja še ena vez, ki jo duhovno tesno veže, to je globoka vdanost idealu miru. Napravili bomo vse, da bi se našli problemi sedanjega časa, ki je tako nemiren, lahko re-

Roosevelt ne bo posredoval

Washington, 12. julija. AA. Havas: V ameriških diplomatskih krogih smatrajo, da je brez osnove vest iz Londona, da bo Roosevelt posredoval za rešitev vprašanja Gdanske. Kakor je znano, sta predsednik Roosevelt in zunanji minister Cordell Hull večkrat izjavila, da se Zedinjene države ne želijo vmešavati v evropske spore.

šili tako, da sveta ne bi zadela katastrofa. Ta občutek nas krepi v naši močni volji, da tudi v bodoče damo vse naše sile na razpolago za službo miru. Prepričani smo, da bo želja za sporazum, slogo in miroljubno sodelovanje na koncu premagala sovraštvo in vojni duh.

Egiptski zunanji minister Jahja paša se je v svojem odgovoru prisrčno zahvalil za sprejem ter izrazil priznanje Grkom v Egiptu. Zato nam je toliko bolj pri srcu, je dejal Jahja paša, da ohranimo stoletno prijateljstvo med obema državama, ki sloni na sredozemski politiki, in ki obstoja izključno v tem, da se ohrani red in mir. Vsem nam, ki živimo na obalah Sredozemskega morja, mora biti sveta dolžnost ohraniti mir, ki edini lahko zavaruje blagostanje. Jahja paša se je nato zahvalil grški vladi, da je postavila v Kavali spomenik šefu egiptске kraljevske dinastije ter dejal, da bo kralj Faruk prispel nekega dne v Atene, da uradno izrazi svoje hvaležnost. To je hotel napraviti že kralj Fuad, toda bolezen mu je to onemogočila.

Dolgotrajna kriza na Nizozemskem

AMSTERDAM, 12. julija. AA. Stefani: Kriza holandske vlade še vedno ni rešena. Ker je Colijn odklonil sestavo nove vlade, je kraljica poverila mandat za sestavo nove vlade pristauhu katoliške stranke Kooilemu. Toda malo verjetno je, da bi se njemu posrečilo sestaviti vlado.

Angleško vojaštvo zapušča Palestino

London, 12. julija. AA. Havas. Rači zbolj sanja položaja v Palestini bo v kratkem odšla brigada pehote iz Palestine v Egipt.

Letalske nesreče v Španiji

Madrid, 12. julija. AA. Na letališču Badajosa v bližini Madrida se je pripetila letalska nesreča, pri kateri so našli smrt trije častniki. Druga letalska nesreča se je pripetila pri San Juanu v Andaluziji ter je pri tem našlo smrt pet častnikov.

Priprave za opazovanje sončnega mrka v Rusiji

Pariz, 12. julija. AA. Havas poroča iz Moskve, da se sovjetski znanstveni zavodi in observatoriji že pripravljajo na popoln mrk sonca, ki bo 21. septembra 1941. Usta novlje je poseben odbor pod predsedstvom predsednika znanstvene akademije Fesenko. Mrk sonca bo opazovalo 650 učenjakov.

Kulturno „čiščenje“

PRAGA, 12. julija. g. Kakor se doznava, se pripravljajo veliko čiščenje na Češkem tudi v kulturnem pogledu. Poseben odbor ima nalogo izbrati 100 najboljših čeških književnih del. Ta dela bodo tvorila osnovo bodoče češke kulture, dočim bodo ona češka dela, ki niso v skladu s novim položajem, odstranjena iz vseh knjižnic in se tudi ne bodo smela več prodajati.

Vročina na Poljskem

Varšava, 12. julija. V toku včerajšnjega dneva je vladala v vsej državi velika vročina. Srednja temperatura je znašala 30 stopinj, ob morski obali je bila zabeležena temperatura 37 stopinj, na pesku pa čez 50 stopinj. V sami Varšavi je temperatura znašala 40 stopinj. Zaradi tega je bilo mesto kot izumrlo. V kopališčih ob obali Visle je bilo 300.000 kopalcev. Zvečer je divjala nad Varšavo huda nevihta.

Hataj pri Turčiji

Ankara, 12. julija. AA. (Anatolska agencija) Predsednik republike Ismet Ineni je včeraj sprejel narodnega poslanca in bivšega predsednika države Hataj, Sokmena Tajfura, ki mu je pri tej priliki izročil zastavo Hataja, prapor poglavarja države ter ključ rezidence poglavarja te države v Antiohiji. Tajfur Sokmen je za tem tolmačil čustva globoke udanosti Hatajcev do narodnega poglavarja Ismeta Inenija, ki je na željo prebivalstva Hataja obljubil, da bo meseca oktobra letos obiskal to deželo.

Podražitev bencina

Beograd, 12. julija. m.p. Službene novice št. 153 od 10. t. m. javljajo, da je odbor za kontrolo in ureditev prodajne cene mešanice bencina in nafte sklenil, da se prodajna cena mešanice poviša za 10 par pri litru. Cena se je namreč povišala tudi povsod po inozemstvu in je zaradi tega ta sklep popolnoma upravičen, pač pa nikakor ni na mestu nesorazmerno povišanje cen nafte. Po novi določbi so cene mešanice za liter naslednje: 5.45, 5.70 in 5.80 din.

Ratifikacija trgovinske pogodbe z Rumunijo

BUKARESTA, 12. julija. e. Službeni list je objavil kraljev ukaz o ratifikaciji trgovinske pogodbe in pogodbe o plovlbi med Jugoslavijo in Rumunijo, ki sta bili podpisani 13. maja 1937 v Beogradu.

Odgoditev pogajanj v Moskvi za 3 tedne?

Varšava, 12. julija. AA. Stefani: Agencija Pat prinaša vest, da je sovjetska vlada predložila angleški vladi, naj se sedanja pogajanja odložijo za dva do tri tedne.

Ciano v Španiji

Madrid, 12. julija. i. Italijanski zunanji minister grof Ciano je včeraj v spremstvu španskega zunanjega ministra Serrana Sureda odpoštoval v Tarrazono, kjer so mu priredili svečan sprejem. Zvečer se je spet vrnil v Barcelono.

Izgon italijanskega novinarja iz Francije

Pariz, 12. julija. AA. Stefani. Včeraj je bil izgnan iz Francije dopisnik turinske »Stampo« Conento Petinatto.

Krvave borbe na mongolski meji

London, 12. julija. AA. Reuterjev poseben dopisnik na mandžursko-mongolski meji poroča:

S posebnega opazovališča, oddaljenega tri milje od reke Halakar sem, gledal razburljivo borbo med dvema letalskima eskadrilama. Sovjetska letala so napadla dvakrat. Pri prvem napadu so se spopadla japonska letala, ki jih je bilo 24 s sovjetskimi letali ter sta dve japonski letali pri tem zgoreli. Ostala letala so se vrnila na svoje oporišče. Nekoliko pozneje se je pojavilo 18 sovjetskih bombnikov, ki so navdile intenzivnemu protiletalskemu ognju vrtili bombe na glavni vodovod, odkoder japonsko vojno letalstvo dobiva vodo. Po končanem bombardiranju so Japonci kazali koške bomb ter trdili, da gre za »bakteriološke bombe, to je bombe napolnjene z mikrobi, da bi se tako zastrupila voda. Čete zunaj Mongolije se navzile močnemu obstreljevanju japonske artilerije in napadov pehote držijo še vedno na drugi strani reke Halakar ter uspešno branijo svoje položaje.

Japonci organizirajo bojkot angleškega blaga

Peking, 12. julija. AA. Reuter: Po pisanju japonskih listov bodo Japonci začeli izvajati sedaj gotove ukrepe proti Angliji v Cinanu, glavnem mestu pokrajine Šantung. Kitajskim trgovcem je dovoljeno razpolagati z zalogami angleškega blaga, toda istočasno so bili obveščeni, da jim bo angleško blago, ki bi ga v bodoče dobivali, takoj zaplenjeno. Glavni angleški proizvođači, ki se prodajajo v Cinanu, so kolonialno blago, petrolej in cigarete.

Amerika bo prepovedala izvoz orožja na Japonsko

Washington, 12. julija. i. Senator Pittman je včeraj pred zunanjepolitičnim odborom v senatu postavil predlog o prepovedi izvoza orožja in municije na Japonsko, če bodo ogroženi življenjski interesi Američanov na Daljnem vzhodu. O predlogu bo senat še razpravljal.

Angleško brodovje v grških vodah

Atene, 12. julija. br. Eskadra angleškega sredozemskega vojnega brodovja se je pred dnevi odpravila z Malte na turnejo po grških vodah in po Jadranu, kakor je to običaj že celo vrsto let. Brodovje je danes prispelo v grško luko Faleron.

Japonske groznice Angležem

Tokio, 12. julija. i. List »Tokio Asahi Simunji«, glasilu japonske mornarice, prinaša daljši komentar k nameranim manevrom angleške mornarice v Tihem oceanu in pravi, da Anglija očitno s to demonstracijo podcenjuje moč japonske vojne mornarice. Angleži pa ne smejo pozabiti, da je njihova edina baza v Tihem oceanu Singapur, ki je v območju in dosegi japonskih bombnikov.

Curli. 12. julija. Beograd 10.—, Pariz 11.75, London 20.765, New York 443.66, Bruselj 75.375, Milan 23.34, Amsterdam 235.65, Berlin 178.—, Praga 15.125, Varšava 83.50, Sofija 5.40, Bukarešta 2.25.

Kaj vse učiteljska organizacija dela

Nadaljevanje rednega običnega zbora ljubljanske sekcije JUJ

Ljubljana, 12. julija
Dopolne je ljubljanska sekcija JUJ nadaljevala svoj 9. redni letni obični zbor v dvorani Delavske zbornice ob navzočnosti številnih delegatov. Na dnevnem redu so bila predvsem poročila odelov, ki so svoje notranje delo končali ponoči, danes so pa predlagali svoja poročila zborovalcem v odobritev. Zborovanje se je začelo ob 8. Najprej so zborovalci sestavili enotno kandidatsko listo na podlagi predlogov dveh predlagateljev in, med tem ko so posamezni poročevalci čitali poročila odelov, je opravil svoje delo volilni odbor. Ker je bilo predlagana enotna lista, tajnih volitev ni bilo. Volitve so bile po poročilih odelov. V glavnem so bili predlagani v vse odbore že preizkušeni delavci učiteljske organizacije. V upravnem odboru ni nobenih bistvenih sprememb.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik M. Kumelj prisrčno pozdravil univ. prof. Fr. Ilešiča, ki se je kot gost udeležil zborovanja in ki kot stari šolnik ter vzgojitelj mnogih naših najboljših učiteljev — bil je profesor na ljubljanskem učiteljskem — se vedno posveča živo zanimanje učitelstvu in njegovi organizaciji.

Najprej je bilo na dnevnem redu poročilo odelov za Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič«. Prečitala ga je Albina Mahkota. Odel je ugotovil, da so bili vsi pomembnejši sklepi lanskega običnega zbora sekcije izvedeni in ker je uvidel, da UPZ opravlja v polni meri svojo nalogo, prosi zbor in učitelstvo za nadaljnje gnotne in moralne podpore za to pomembno kulturno učiteljsko ustanovo.

Zapisnikar odelov za strokovno nadaljevalno šolo Belščak je prečital poročilo odelov za nekaterimi važnimi sklepi. Letos poteka rok za vlaganje prošnje za namestitev učitelstva na strokovno nadaljevalnih šolah. V navodilih za razpis je navedeno, da pridejo v poštev učne moči s fakultetno izobrazbo in šele potem učitelstvo ljubljanskih šol. Lahko bi se torej zgodilo, da bi bilo učitelstvo zastopano, zato odel priporoča sekciji, naj posreduje na bankski upravi in koristi učitelstva. Dalje predlaga, naj bi dosegli izenačenje plač učiteljev strokovno nadaljevalnih šol s plačami učnih moči na ljubljanskih šolah. Vse stroške obrtno nadaljevalnih šol bi naj prevzela banovina, ker mnoge občine ne zmorejo prevelikih davkov. Dalje je pa se potreba na podpora države in gospodarskih zbornic. Vse strokovno nadaljevalne šole naj bi diferencirali, kjer je le mogoče. Povsod naj otvorijo specialne tečaje za vajence.

Poročilo odelov za kmetijske in gospodinjstvo nadaljevalne šole je podala Marta Plavšak. Odel je predlagal: na učiteljskih naj bi uvedli čim več praktičnega po-

uka o kmetijstvu in gospodinjstvu, da bi se tako čim bolj usposobil učiteljski naraščaj za svojo službo ter da bi zbudili med učiteljskimi zanimanja za ta pouk. V ta namen je nujno potrebno, da namesto na učiteljskih za to stroko usposobljene učne moči, kar naj upoštevajo pri reformi učiteljske. Kmetijski in gospodinjstvi nadaljevalnih šol je še vedno premalo. Zato odel predlaga ustanovitev posebnega stalnega odelov za kmetstvo in gospodinjstvo nadaljevalno šolo.

Najboljše in najzanimivejše poročilo je bilo poročilo odelov za obmejno in manjšinsko šolstvo. Podal ga je K. Vollmaier. Obmejno šolstvo in učitelstvo ter ves obmejni življenj naj uživajo prvo in glavno skrb vsega šolstva, učitelstva in narodnega življa v državi. V ta namen je treba ustanoviti pri bankski upravi in pri ministrstvu prosvete poseben odelov za obmejno šolstvo ter voditi dosledno nacionalno, stvarno obmejno šolsko politiko. Prav tako so potrebni posebni odelovi v vseh resorih: kmetijskem, socialno političnem, zdravstvenem itd. — Učitelstvo v obmejnih in narodno ogroženih krajih naj zagotovi znesenjske življenjske pogoje s tem, da sistemizirajo šole v prvi ali drugi druginjski razred. (O tem predlogu so sklepali posebej pri poročilu šolske upravne odelov.) V obmejnih in narodno ogroženih krajih naj odločujoči činitelji pospešijo otvoritev gospodarskih in gospodinjstvih tečajev. — Učencem obmejnih in narodnostno ogroženih in gospodarsko slabo razvitih pokrajin, naj banovina ali država nudi brezplačna učila. Zato je treba tudi v ta namen zvišati proračun. — Krajevni šolski odbori, zlasti v obmejnih občinah, nikakor ne zmorejo velikih zaostankov iz prejšnjih let in je nujno potrebno, da te dolgove prevzame banovina. — Otroški vrtci ob meji so velikega pomena, zato jih je treba ustanoviti. — Ob meji je treba izvajati velika javna dela za zaposlitev nezaposlenih domačinov. Omejiti je pa treba izseljevanje obmejnih prebivalstva v tujino. — Čim prej je treba ustanoviti nižjo realno gimnazijo v Dravogradu. — Odel opozarja na nevarne tuje gospodarske sile, ki ob meji in narodno ogroženih krajih odvajajo našo mladino. Pozivati je treba vso našo javnost, da v velikih življenjskih vprašanjih naroda nastopa v skupni fronti. — Vsako učno mesto ob meji je treba presojati kot posebno odgovorno in zaupno ter častno, nikakor pa ne kazensko. Vse učitelstvo, zlasti obmejno, bo te naloge doseglo le, če mu bodo zagotovili mir, stalnost in eksistentno možnost ob vsestranski podpori pristojnih oblasti. Za to je potrebna združitev vseh narodnih delavcev in organizacij ob meji.

Ob zaključku lista je bilo v razpravi poročilo odelov za tisk. Vsa prejšnja poročila so bila sprejeta soglasno.

Jugoslovanski kasaški derby bo v Ljutomeru To bo drugi derby v Ljutomeru — Vršil se bo 13. ali 15. avgusta

Ljutomer, 11. julija
Letošnji jugoslovanski kasaški derby bi se moral vršiti v Beogradu in sicer 23. julija, 30. julija in 6. avgusta. Beograd pa je nenadoma, zaradi nastalih tehniških težav, prek derbja odpovedal. Včeraj je bila v Celju plenarna seja »Centrale kasaških društev« za Jugoslavijo, na kateri je bilo sklenjeno, da se bo derby vršil v Ljutomeru, na evenskem dirkališču in sicer 13. ali 15. avgusta, pod posebnimi pogoji. Po goji niso tako hudi in se nanašajo prvenstveno na finančna vprašanja, zato upamo da bodo merodajne gospodarske, samoupravne, kakor tudi državne ustanove z vsemi razpoložljivimi sredstvi pomagale

in podprle to važno gospodarsko, kakor tudi reprezentativno prireditve.

Prav za prav spada derbji itak semkaj na Mursko polje, kjer je center konjereje. Tu se redko najboljši konji in sicer ameriški kasaški, ki niso samo za dirke, ampak tudi žilavi in uporabi za vsako težko kmečko delo. Ti ameriški kasaški slove ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi izven meje naše domovine.

Ko se bo vest razširila med naše konjereje Murskega polja, da se bo derby vršil tu, bo zavladalo veliko veselje. Odbor za prireditve pa bo napeval vse sile, da bo derby miting res prvovrstne in videli bomo tu res prvovrstne in izbrane konje, ki se bodo borili za lepo prvo nagrado.

Uspešno delovanje Ljudske univerze v Kranju

Ta važna prosvetna ustanova deluje že četrto leto — Letošnje njene prireditve je obiskalo blizu 2000 ljudi

Kranj, 11. julija
V juniju je zaključila svoje delo v sezoni 1938-39 najbolj delavna ljudska prosvetna ustanova v Kranju — Ljudska univerza —, ki jo vzdržujejo kranjski akademiki, združeni v Jug. akademskem društvu in ki je z letošnjim letom zaključila že 4. leto uspešnega dela. Ni potrebno, da bi hvalili ustanovo kot je Ljudska univerza v Kranju, oziroma njene prosvetne delavce. Rezultat dela sam na sebi je dovolj prepričevalen in hvalevreden. Studenčje, ki vzdržujejo Ljudsko univerzo, nočejo hvaliti; zadovoljuje jih uspeh in ugled, ki si ga je pridobila v teh letih njih ustanova.

Res, delo mlade akademske generacije ne potrebuje hvalospevov. Njih trud tudi ne bi bil poplačan s hvalisavim članom in govorom, ki bi povzdigoval delo mladih v nebo. Ljudska univerza zasluži to, kar želijo njeni voditelji: podporo od občine in drugod. Ustanova namreč ne uživa nikake podpore. Z izdatno podporo kot jo uživajo slične ustanove drugje, bi bilo Ljudski univerzi mogoče prejeti predavanja brezplačno, dvignilo bi se število predavanj, obenem pa bi se izboljšale tudi nekatere slabe strani ustanove. Vse trud delavcev okoli Ljudske univerze gre namreč za tem, da se delovanje ustanove dvigne do višine, ki bi v polni meri opravičila njeno ime. Ne hvala, temveč udeležnost pri odgovornih krogih potrebuje ta ustanova, kajti ljudstvo ji je že dalo priznanje.

Nihče, ki ne pozna podrobnega dela na Ljudski univerzi, si niti približno ne more predstavljati, koliko dela in denarja je potrebno za eno samo predavanje. Koliko prošnje, razgovorov, odgovorov se izmenja predno pride do predavanja. Nihče ne ve, da stroški rastejo, če je predavanje odpovedano ali oblastveno prepovedano in da jih nihče ne povrne. Toda neuklonljiva volja mladih delavcev gre preko vseh ovir in noče odložiti ustanove le na doseganje višine, temveč skuša z vsemi razpoložljivimi sredstvi omogočiti, da se bo razvila.

in razširila svoje delovanje. Tako se točno proučuje se sedaj zanimanje občinstva za vrsto predavanj, za način obdelave snovi itd. V letošnji sezoni je Ljudska univerza zlasti dvignila število predavanj s filmskimi predavanji. Poskušala je tudi s »tehniki in sliki in besedi«, ki so pri publiki vzbudili veliko zanimanje, žal pa je oblast prav po nepotrebnem prepovedala nadaljnje izvajanje. Že v prihodnji sezoni se bo skušalo nadaljevati začeto delo s »tehniki in sliki in besedi« predavanjem ozkotračnih filmov. Seveda pri tem ne bodo trpele večje prireditve kot razne razstave naših umetnikov, s katerimi je pr. Ljudska univerza n. pr. Malčevca, ki je bila prva tovrstna razstava v Kranju, ali pa letos 1. fotografiska razstava, nadalje recitacijski večeri, razne akcije v korist celokupnosti in pa večeri v spomin in priznanje našim pesnikom kot je bil letos Prešernov večer, ki je naletel pri občinstvu na izredno zanimanje.

Ako bi primerjali delo Ljudske univerze v Kranju s onim mariborske, ki je gotovo v Sloveniji prve med sličnimi ustanovami, moramo biti zadovoljni. Sicer kranjska po številu prireditev zaostaja, vendar pa je obisk posameznih predavanj približno enak; na kranjski Ljudski univerzi je celo večji. Potrebno pa je omeniti, da je v Mariboru posebno društvo, ki skrbi izključno za Ljudsko univerzo in da prejema ustanova lepe podpore. Domača Ljudska univerza je letos izvedla 15 prireditev in še eno, ki pa je bila namenjena izključno srednješolcem. Vse te prireditve je posetilo 1975 ljudi. Tako, da pride na eno prireditev približno 131 ljudi. Seveda to ne velja samo za predavanja, ampak za vse prireditve, izjemni fotografiski razstavi. Pri predavanjih je bil obisk zelo različen, tako je neko predavanje obiskalo le 21 oseb, vendar je treba pri pomniti, da je bil čas zelo neprimeren. Največji obisk na predavanju je štel preko 200 ljudi. Obiskni primeren je tudi denarni promet, ki je znašal preko 8.000 din. Kljub temu, da znaša vstopnina za pred-

vanje komaj 1 din in da se niti ta dinar ne pobira rigorozno, pa ni prišlo niti letos niti v prejšnjih letih do deficita, kar je treba pripisati izredni poštrevnosti voditeljev Ljudske univerze, ki izvršijo marsikatero delo sami. Pomagati pa se seveda ne sme tudi na vse predavatelje, ki ne zahtevajo nobenega honorarja in žrtvujejo čas in trud ljudski prosveti.

Tako vidimo, da so se mladim pridružiteli tudi kakrni prosvetni delavci in kon-

čno je treba omeniti tudi one, ki s stalnim posejanjem prireditev Ljudske univerze in s prostovoljnimi prispevki omogočajo, da se prebija prosvetna ustanova kljub vsem težavam in nevednosti govornikov iz leta v leto s večjim uspehom. Pridružujemo se mladim prosvetnim delavcem v njih trdni volji, da bo mogoče izboljšati delovanje Ljudske univerze edino s delom, ne oziroma se na namerno ali nenamerno nerazumevanje.

Mednarodne rokoborbe postajajo čedalje zanimivejše Zato je pa tudi obisk vedno večji, kar se je pokazalo zlasti snoči

Ljubljana, 12. julija
Mednarodne tekme profesionalnih rokoborcev v unisoni dvorani postajajo s slehernim večerom zanimivejše in je zato tudi obisk čedalje večji. Snoči je bila dvorana skoraj popolnoma zasedena.

Največ ljudi je prišlo menda zaradi tega, ker je bila na sporedu ameriška prosta rokoborba, tako imenovani catch as catch can ali po naših izrazih, kjer moreš. Potem, kar smo snoči videli, te točke brzok ne bodo dali več na spored, ker je za naše prilike in živce pač prebuda zadeva. Vsi prijemci so dovoljeni in čeprav je v začetku sodnik to dovolj razložno povedal občinstvu, je vendarle med borbo prišlo do bučnih protestov. Pri vsem tem pa zadeva ni bila tako huda, kakor je dajal videz. Strašno je sicer izgledalo, ko je Mrna neusmiljeno in na prečuden način zvil noge Hani, da je bilo vsak čas pričakovati, da se bo nekaj zgodilo. Vsi so se odahnili, ko je končno Hana trikrat potikal s pestjo po žimnici v znak predaje. Po navljamo še enkrat, ta način rokoborbe ni za nas.

V ostalem je bil snoči večer izredno zanimiv. Najprej sta se metala Pirnatski in Šotler. Neprimerno močnejši Poljak sprva ni mogel ukrotiti mače spretnega Ljubljancana, ki se je reševal iz najkrajših položajev, a ga je končno s prijemo okoli vratu z visoka položil na hrbet. Druga točka je bila catch as catch can med Mrno in Hano. Pri tej rokoborbi očitno odloča surova sila in je bil v tem pogledu Mrna toliko na boljšem, da je bila borba preveč enostranska. V prvem krogu sta nasprotnika prav za prav le demon-

strirala razne možnosti in variante, a se je že to občinstvu zdelo prebudo. Ko je šlo v drugem krogu nekoliko resneje — čeprav še zmerom ne tako, kakor se to vidi drugod po svetu, je nastal med občinstvom pravi pikel. Ob splošnem zvižganju je sodnik proglasil Mrno za zmagovalca.

Prav zanimivo borbo sta pokazala Janes in Equatore. Slednji si je zaradi rimskega pozdrava nakopal neprijateljstvo gotovega dela občinstva in so bile simpatije zato ves čas na strani Janesa. Gledalci so Mrno prezirali, ko se je Janes poslužil prepovedanih dižu dižu prijemo. Pri tej priliki je treba poudariti, da sodnik ni storil svoje dolžnosti in da je sploh preveč popustljiv ter se da vplivati ob občinstvu. Equatore je končno dobil Janesa v svoj specielni prijem »dvojni Nelson« in je v 24. min. zmagal.

Najzanimivejša je bila borba med črnecem Alijem in Kopom. Zamorec je očitno močnejši in tudi hitrejši v svojih akcijah. Po programu je v četrtem krogu zastavil svojo »ameriško kravato« in bi Kopa prav gotovo obrnil na hrbet, da se ni ta rešil z nedovoljenim prijemom — lomljenjem prstov. Tudi tokrat je sodnik to dovolil, ker je pač Kopa naš človek.

V ponedeljek je Janes z nenadnim premetom položil Hano na hrbet. Kop in Pirnatski sta se, kakor je bilo pričakovati, ločila neodločeno. Boljšo tehniko je vsakdo pokazal Pirnatski — sicer pravi bavarški tip. Ali je po 56. min. s svojo kravato odločeno premagal Mrno, v zadnjem srečanju pa je Equatore že v 15. min. z dvojnimi Nelsonom obrnil Kirilova na ramena.

Problem dveh železniških križišč

Nekaj kritičnih pripomb k enemu izmed projektov, kako bi se rešil ta problem

Ljubljana, 12. julija
Pod naslovom Problem dveh železniških križišč je bil objavljen v »Slovencu« z dne 13. aprila t. l. članek inženirja K. u. uslužbenega pri mestnem gradbenem uradu v Ljubljani. En teden kasneje, t. j. 20. aprila je pa isti avtor objavil drug članek in nekoliko popraviljeni načrt.

Projekt obravnava, kakor znano, odpravo nedostatkov križišč Tyrševe in Gosposvetske ceste z železnico za čas, ko so zapornice zaprte, s tem, da napravi približno v sredini med obema cestama podvoz pod glavno progo in speljje ob obeh straneh proge poglobljene ceste iz Tyrševe in Gosposvetske ceste k temu podvozu. Ravno tako speljje tudi električno cestno železnico.

Ta projekt ne reši niti enega izmed perečih vprašanj, zaradi katerih mora železniška uprava misliti na preureditev svojih naprav. Prelaza v nivoju in pripadajoče zapornice na Tyrševi in Gosposvetski cesti ostanejo še nadalje in s tem tudi vse dosedanje nevarnosti karambolov železniških in cestnih vozil. Ta projekt je torej napravljen samo za tiste minute, ko so zapornice spuščene. Teh minut se pa v enem dnevu nabere skoro za 5 ur. Če opazujemo pešce na prelazu Tyrševe ceste, vidimo, da raje počakajo par minut, kot pa da bi se poslužili obstoječega mosta čez železnico progo. Toliko manj je pričakovati, da bi pešci hodili po skoro 500 m daljši poti skozi podvoz in povzru tega še 6 m navzdol in zopet navzgor. Tudi vozila ne bi mogli preiti, da se poslužujejo podvoza, ker vsak voznik zelo nerad vozi po klancih in povzru še po daljši poti.

Avtorju projekta se pozna, da ni strokovnjak v železniških vprašanjih. Ker mu je pri zasnovi nagaal odep gorenske proge, ga je enostavno odmaknil od Tyrševe ceste proti Gosposvetski cesti ter s tem še bolj zaostрил že itak preostri lok odcepa gorenske proge.

Kot je iz teh dejstev razvidno, ne bi imela železniška uprava od izvedbe tega projekta prav nobenih koristi.

Prav tako važno pa je cestno prometno vprašanje. Tyrševa in Gosposvetska cesta sta najhitrejši prometni žili Ljubljane. Za ča-

sa zaprtih zapornic bi se ves njun promet združil v podvozu, seveda če bi se ga ljudje posluževali v taki meri kot predvideva projektant. Ta združenje prometa dveh močno prometnih žil nikakor ni ugodna. Isto velja za v projektu zasnovani tramvajski promet ki bi zahteval pri podvozu zelo kompliciran sistem s 16 kretnicami in 14 lokovimi križišči. Vsa tramvajski voz bi moral voziti s Tyrševe ali Gosposvetske ceste po 500 m daljši poti in še premagati višino 6 m. Vseled tega bi se povečali prevozní stroški za približno 700.000 Din letno.

Široko in lepo Bleiweisovo cesto zoži projektant na 10 m, od katerih odpade 6 m na vozlišče. To bi bila mogoča zadostna širina za kako podeželsko cesto, nikakor pa ne za mestno cesto s tolikim prometom, kakor ga ima Bleiweisova cesta.

Tudi avtorjeva trditev, da je možna izvršitev projekta v okviru obstoječih regulacijskih črt, ne drži, ker bi se morale ob Bleiweisovi cesti podreti tri nove štirinadstropne hiše.

Nadalje je s tem projektom onemogočen podaljšek Vošniakove ulice in njena zveza z Kobariško ulico.

Najbolj pomanjkljiva točka tega projekta pa je njegov proračun. Avtor navaja vsoto 6 milijonov dinarjev. Človek ne ve, ali bi smatral to za pogreško, ali za namerno zlohotno zavažanje javnosti. Tehnični biro za rešitev ljubljanskega železniškega problema, v katerem sodelujejo zastopniki banske uprave, mestne občine in železniške direkcije, je sestavil točen in zanesljiv proračun, ki znaša čez 16 milijonov dinarjev, vključno temu, da so bile pri tem proračunu upoštevane zelo nizke cene.

Ves projekt izpihuje zelo pomanjkljivo poznanje ljubljanskega železniškega problema. Najbolj žalostno je, da dejstvo, da mestni inženir, ki je dobro informiran o stališču mestne uprave glede tega vprašanja, ne ozira se na interese mestne občine, objavi v dnevnem časopisu tako površno presuđivanje in proti mestnim interesom naperjen članek ter frapira in zavaja javnost z navedbo neverjetno nizkih stroškov, ki nimajo nobene prave utemeljitve.

Objava VIII. Mariborskega tedna

Maribor, 12. julija
Mariborska telefilm industrija je izdala letos 8. preseljenost iz Maribora in države eno izmed svojih podjetij, zato se pri ustenosti že v krajem nova tovarna za svilo, ki bo v celoti nadomestila izpuščeno. Občnost te industrije in vse njene izdelke, ki lahko tekmujejo z najboljšimi tujimi, bo pokazala predstava nazorno letošnja velika tekstilna razstava v unisoni dvorani, ki bo del prireditev VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta letos. Razstava bo na obisku in kvaliteti presega vse dosežene. Od 1. do 17. avgusta polovična vstopnina po vseh naših državnih železnižih.

Kemični gledaliki nastopi bodo posebna atrakcija letošnjega VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta. Prireditelja jih bo posebna skupina na veseličnem prostoru. Obenem bo tam tudi velika razstava originalnih karikatur.

Narodne vešerice. Malokatera država ne more ponesti s tako množico narodnoslojskih narodnih vešer, kakor kraljevina Jugoslavija. Vse od Južne Srbije do Slovenije izdelujejo naše žene in dekleta ročna dela, ki so resnične umetnine in obdnevane po vsem kulturnem svetu, zlasti za zaradi uporabljaja prekrasne narodne or-

namentike. Kdor se hoče podrobno seznaniti s to pomno našo narodno domačo obrti, naj obišče zadnje razstavo na letošnjem VIII. Mariborskem tednu, ki bo od 5. do 13. avgusta v Mariboru.

Najboljša vina v Jugoslaviji prideluje nedvomno severovzhodna Slovenija. Pred vojno so bila znana po vsej srednji Evropi in še daleč v svetu. Da so ostala še vedno prav tako odlična, kakor so bila nekoč, ko smo jih še na veliko izvažali, bo izpričala letošnja velika vinska pokušina ob priliki VIII. Mariborskega tedna od 5. do 13. avgusta. Nudila bo vinskim trgovcem, gostilničarjem in restavracijam tudi najboljšo priliko za direktni stik s producenti.

Izpred novomeškega sodišča

Novo mesto, 11. julija
Pred malim kazenskim senatom novomeškega sodišča se je moralo danes zagovarjati 16 obtožencev in sicer Ciril Cvar, Šime Flajnik, Juro Flajnik (Jurečinov), Ivan Šterbenec, Miha Šnaber, Matija Šutej, Joža Šutej st., Joža Šutej ml., Miha Papa, Slavko Cvar Šime Šterbenec, Jure Flajnik (Bonarjev), Blaž Flajnik ml. Blaž Flajnik st., Ivan Flajnik in Silvester Šterbenec. Obtoženi so bili, da so se kot ena družina zbrali na dan volitev 11. decembra 1933 v gostilni pri Vinku Šterku na Vinici, kjer so razgrajali, ponoči pa z združenimi mo-

mi razbili pet okenskih šip na hiši Petra Balkovca, ki so ga pozneje napadli in pretepli. S tem so zakrivali lahko telesno poškodbo. Ciril Cvar naj bi bil pa Balkovca še zgrabil za prsi in ga trikrat udaril po obrazu.

Senatu je predsedoval sos. Viktor Durini, prisednik sta bila sos. M. Černoč in sos. Jaklič. Obtožbo je zastopal državni tožilec Josip Prijatelj, obtožence je pa zagovarjal odvetnik dr. Davorin Gros. Sodisce se ni moglo prepričati o krivdi obtožencev, zato je izrekel oprostilo sodbo.

Boleznica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 12. julija katoličani: Mo-

hor in Fortunat

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matiča: Junaki z Marne

Kino Sloga: Raj muzike

Kino Union: Donavske melodije

Kino Siska: Nespretni ljubimec

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Ho-

čevar, Celovška cesta 62, Gartner, Moste —

Zaloška cesta.

DNEVNE VESTI

— Zastopstvo zagrebske občine v Trbovljah. Znano je prizadevanje zagrebske občine, da bi pripravila Trboveljsko premožnostno družbo do tega, da bi s posebnimi napravami odstranila iz Save premožnostno prah. Zagrebska občina je svojca že sklenila bojkot trboveljskega premoga. Do tega pa ni prišlo, ker je TPD izjavila, da bo poskrbela, da Sava ne bo več tako nesnažna. Danes je odpoštovalo v Trbovlje zastopstvo zagrebske občine z županom dr. Pečičem na čelu, da si ogleda naprave, ki bodo v bodoče preprečevale onesnaženje Save. TPD je zgradila centralo za izkoriščanje premožnostne prahu, da ga Sava ne bo več onesnažala s seboj.

Nasi modelirji na tekmi v Londonu. V Londonu bodo 22. in 23. t. m. mednarodne tekme letalskih modelov. Modelirji tekmujejo za prehodni pokal N. J. Vel. kralja Petra II. Prve tekme so bile lani v Ljubljani, kjer so zmagali angleški modelirji in si priborili pokal. Letos se bodo modelirji znova pomerili med seboj in Angleži utegnejo pokal izgubiti. Po pravilih tekmovalna priredila zmagovalna ekipa tekme naslednje leto v svoji domovini. Iz namne naslednje tekme 12 modelirjev, med njimi 8 Zagrebčanov, 3 Beograščani in 1 Ljubljčan.

— Poseben prispevek na uslužbeni davki. V smislu § 19. finančnega zakona za leto 1939-40. se bo pobiral poseben prispevek začenši od 1. julija 1939 tudi na uslužbeni davek vseh uslužbenikov, tako t. j. stih, ki plačujejo uslužbeni davek v gotovini po spiskih kakor tudi tih, ki ga tovari po spiskih takšnih znamk, prilepljenih na delavsko davčno knjižico. Ti delodajalci, ki prilepljajo na delavsko knjižico takšne znamke, morajo sestaviti spisek svojih nameščenecv, po katerih se bo najkasneje do 15. prihodnjega meseca izdali poseben prispevek v gotovini davčnim upravam. Spisek mora obsegati naslednje podatke: priimek in ime nameščenca, starost, oženjen ali samski, ali ima otroke, navedeno in koliko, koliko plača uslužbenega davka, samskega davka in izrednega prispevka ter koliko posebnega prispevka. Podjetja, ki plačujejo uslužbeni davek v gotovini, morajo s temi podatki izpolniti mesečne izpiske uslužbenega davka in po njih odvajati poseben prispevek istočasno z uslužbenim davkom.

daljšje predavanje, kjer je obravnaval posebnosti panoge reje malih živali, njih rejno in koristi. Navodilo 30 po številu, večinoma sami rudarji, so z zanimanjem sledili izvajanju govornika. Nato je bil izvoljen novi odbor z g. Reharjem kot predsednikom. Za tajnika je bil izvoljen g. Cimerman Robert, za blagajnika pa g. Kos Anton. Zbor je sklenil, da pristopi društvo k Zvezi rejcev malih živali v Ljubljani, da lahko vsi rejci prejema skupno glasilo: Rejec malih živali. Društvo bo priredilo nekaj iger in drugih prireditev v dosegu dohodkov, na osnovi katerih bo razdeljevalo med svoje člane brezplačno lepe živali za plemo. Samopomoč je geslo tudi našega najmlajšega društva, ki naj se uspešno razvija in pomaga k izboljšanju našega malega gospodarstva.

— Iz »Službenega Mesca«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 55. z dne 12. t. m. objavlja ukaz o opustitvi poslanstva v Pragi, ukaz o ustanovitvi generalnega konzulata v Pragi, uredbi o sprem. in dopoln. tar. št. 99 a. zakona o taksah, naredbi o spremembi nevarnostne tabele, predpisane z naredbi o določitvi nevarnostne tabele, pravila o vkladanju presnega sadja, namenjenega za izvoz, sprememba v izpitni komisiji za posluženje valce parnih motorjev in kotlovarskih naprav in pravilnik o opravljanju revizije zadržan v zadržnih zvez.

— Siferski izpit poklicnih soferjev in samovozačev motornih vozil, se bodo vršili za srece Kranj, Radovljica in škofja Loka v torek dne 22. avgusta 1939 ob 8. uri pri sreskem načelnstvu v Kranju. Interesenti naj svoje pravilno opremljene prošnje, pravočasno vložijo pri sreskem načelnstvu v Kranju.

— Orjaško letalo na beograjskem letališču. Na zračni progi Berlin—Beograd—Atene je bil večerj otvorjen promet z velikanskim štirimotornim letalom tipa »Junkers 90«. Letalo je bilo polno potnikov. Vseh 44 mest je bilo zasedenih. Če računamo še 5 moč posadke, je bilo v letalu 49 ljudi. Vsak motor ima 1.000 konjskih sil. Pri polni obtežitvi tehta letalo 25.000 kg in vendar lahko leti s hitrostjo 300 km na uro. Velika potniška kabina je večja od potniškega vagona. Letalo je razkošno opremljeno.

— Rejec malih živali, najnovejša številka za julij je izšla z zelo pestro vsebino, ki je sledela: Kokidoza — Kako vzgojimo

DAN VELIKIH BORB!

Proti ALI BEN ABDU. Začetek ob 21. uri v dvorani kina UNIONA

Pri mednarodnih tekmah v rokoborbi nastopijo danes sledeči pari: SOTLER proti HANI, JANEZ proti PIRNATSKEMU, KOP proti MRNI in EQUATORE

Vesela dunajska glasbena komedija

Predstavi ob 16. in 19. uri.

Maria Andergast, W. Liebenauer, G. Alexander.

KINO UNION, tel. 22-21

Donavske melodije

RAJ MUZIKE

Sijajna baletna revija Brodwayskega gledališča z najboljšimi kompozitorji odličnih slagerjev.

Harry Richmann, Walter Conolly, Rochelle Hudson.

Predstave ob 19. in 21. uri

Samo še danes! Največja drama človeštva v svetovni vojni

Predstavi ob 16. in 21. uri

KINO MATICA, tel. 21-24.

Junaki z Marne

zrak. Sporedi se dobe in prijave sprejemata obe biljetarni Putnika v Ljubljani: Tyrševa cesta 11 in Masarykova cesta 14.

— Iz J. Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani pri franciskanskem mostu se sedaj nahaja optik in urar FR. P. ZAJEC, tofne ne več na Starem trgu. — Samo kvalitetna optika.

toritete bo zdaj nič koliko. pobjoljševalnica je pa tudi zadnja postaja za te mlade pustolovce, od tod jih more peljati pot samo še v najtežji kriminal, v kaznilnico, na robijo.

ŠAH

— VI. kolo šahovskega prvenstvenega tekmovanja. Sreči je bilo odigrano VI. kolo prvenstvenega šahovskega tekmovanja za mesto Maribor. Rezultati so bili naslednji: Mišura : Vidović 1:0, Regoršek : Knecht 1:0, Črtalič : Eferl 1:0, Mavrin : Lukež ml. 1:0, Nosan : Ketiš 1:0, doktor Krulje : Pesek 1:0, Mohorčič in Babič sta remizirala, partija Gerželj : Šumenjak pa je bila prekinjena. Rezultati prekinjenih partij iz prejšnjih kol so bili: Eferl : Šumenjak remis, Babič : Eferl 1:0, Stanje po VI. kolu je naslednje: Dr. Krulje 5, Regoršek 4,5, Mišura, Mohorčič, Babič 4, Gerželj 3 (2), Lukež sen. 3, Lukež jun. 2,5 (1), Nosan 2,5 (1), Ketiš 2,5, Črtalič 2 (1), Vidović 1,5 (1), Pesek 1,5, Mavrin 1 (1), Knecht, Šumenjak, Eferl, 1. VII. kolo bo odigrano v četrtek.

SPORT

— Izredni kongres FIS-e? Smuške tekme bodo v okviru V. zimске olimpijade prihodnje leto v Garmisch Partenkirchenu in sicer tekme vojaških ekip, smuški skoki in slalom. Nemška strokovna smuška zveza se je pa pričela sedaj pogajati s predsednikom FIS-e, norveškim majorjem Oestgardom. Od teh pogovorov je odvisno, ali bodo Nemci zahtevali izredni kongres FIS-e za določitev popolnega smušarskega programa na olimpijadi v Garmisch Partenkirchenu. Uradna izjava od nemške strani pa pravi, da ne bo storjen noben korak glede svetovnega smušarskega prvenstva l. 1940 v Oslu.

SOKOL

— Sokolska župa Ljubljana bo imela na razpolago dne 13. in 14. t. m. omejeno število zletnih legitimacij in zletnih znamkov za župni zlet na Sušaku dne 15. in 16. julija. Voznja je četrtinska. Prijave sprejema župna pisarna že sedaj. Zdravo! Uprava.

Pred trgovinskimi pogajanji z Italijo

Ljubljana, 12. julija
Zadnje dni julija bo v Rimu zasedal stalni jugoslovensko-italijanski gospodarski odbor. Sestati bi se moral šele v septembru, pa je izrazila Italija željo, da bi se zasedanje začelo že 25. julija.
Naš uvoz iz Italije se je zadnje mesece znatno povečal. Ker so nakupi večji od prodaj, so bile likvidirane iz našega izvoza v Italijo izvirajoče terjatve in tako je že več mesecev v kliringu aktivne saldo v korist Italije. Naši klirinski dolgovi Italiji so se gibali zadnje čase med 40 in 50 milijoni din. Da bi se izravnala plačila, obenem pa zadovoljile tudi potrebe Italije v preskrbi z raznimi prideiki, je bila izražena želja po večjem uvozu iz Jugoslavije.
Ker se medsebojna trgovina razvija v mejah določenih kontingentov je izrazila italijanska vlada željo, da bi se sestali stalni gospodarski odbor čim prej, da bi se taklo povečali oni kontingenti za jugoslovensko blago, ki zdaj niso zadostni. En razlog, da se odbor čim prej sestane, je gotovo tudi v tem, da potrebujejo na merodajnih mestih v Italiji mnogo časa za izvršitev sklepov glede povečanja uvoza iz Jugoslavije. Če bi čakali do septembra, bi v letošnjem letu ne bilo mogoče povečati kontingentov, ker bi bilo za to premalo časa.

čistimo zalogo

par primerov:

- Češki krep vzorčast . . . din 8.—
- Cefir indantren . . . din 10.—
- Češki krep črtast indant. . . din 12.—
- Bemberg vzorčast . . . din 16.—
- Krep de chine vzorčast . . . din 19.—
- Krep marocain vzorčast din 36.—

OGROMNA IZBERA OSTANKOV

manufaktura Souvan

— Kongres Mednarodne trgovske zbornice. Tudi dni je bil v Kopenhagnu X. mednarodni kongres trgovske zbornice, ki so mu prisostvovali zastopniki 42 držav. Vseh udeležencev je bilo okrog 1.700. Jugoslavija je bila zastopana po 5 delegatih. Iz Ljubljane se je udeležil kongresa generalni tajnik Zbornice za TOI g. Ivan Mohorič. Mednarodna trgovska zbornica je trdno prepričana, da je mogoče najti izhod iz sedanje krize, toča sama žal v tem pogledu ne more mnogo storiti. Zato se pa obrača v prvi vrsti na šest veleisl in jih poziva, naj pod geslom »Svetovni mir potem svetovne trgovine« prouče sedanji položaj in na posebni konferenci najdejo najboljši način medsebojnega sodelovanja. Mednarodna trgovska zbornica dobro ve, da ji je brezpozorno potrebno sodelovanje manjših držav, kajti brez njih splošno pomirjenje in omiljenje napetosti ni mogoče.

— Vprašanje proizvodnje seruma. V knetiškem ministruvstvu je bila v ponedeljek konferenca, na kateri se je obravnavalo vprašanje proizvodnje seruma v dr. žavni reži. Kmetijski minister ima v novem finančnem zakonu pooblastilo, da zgradi državni zavod za proizvodnjo živinskega cepiva. Stroški naj bi znašali 10 milijonov din. Zaradi ugovora, da to ni potrebno, je konferenca obravnavala predlog, da bi država namesto zidanja nove tvornice cepiva odkupila zasebno tvornico, kjer bi se proizvajalo cepivo v svrhu kontrole. Sklenjeno je bilo, da se imenuje posebna komisija, ki bo sporočila ministru konkretne predloge.

— Rekordna letina sliv v Bosni. Sarajevska trgovska zbornica je dobila večerj zaključna poročila o letošnji letini sliv, ki bo naravnost rekordna. 20 odstotkov bosanskih sliv bomo lahko izvozili v inozemstvo, 40 odstotkov se jih bo porabilo doma za slivovico, dočim preostali nevarnost, da 40 odstotkov pridelek propade. Zato je sarajevska zbornica sklicala anketo interesentov, da se dobe krediti, da bi bilo mogoče te slive porabiti za marmelado.

— Izpopolnjena komisija. Izpitna komisija za posluževalce parnih motorjev in kotlovarskih naprav se je zaradi nastalih službenih sprememb za dva člana sklicala. Zato je banska uprava odredila, da se postavi za predsednika izpitne komisije banški svetnik dr. Alojzij Trstenjak, za člana pa banovski tehnični svetnik ing. Anton Ditrich.

— Nova zdravnik v Ljubljani. V imenik zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino sta bila vpisana zdravnik v Ljubljani dr. Olga Boljka in dr. Edvard Pohar.

— Za mrtvega proglašeno. Okrožno sodišče v Celju je uvelodlo postopanje, da se proglasi za mrtvega rudar iz škaf Jožef Ropotar, ki je odšel l. 1914. s 87 pešopolkom na tirolsko fronto, kjer ga je baje l. 1918. zadela granata.

— Kokoš jajčarice. — Nekaj besed o rejki kokoši — Zakaj imajo kuncu slabe kože — O plemenjenju kunccev — Kozji hlev — Kakšno kozo naj vzgojimo — Prirezuje kizam parklje — Prašič dobro žanje — Reja polžev — Podlistek, društvene vesti, loterija rejcev malih živali — Drobiž — Po tujem svetu, posvetovalnica, vsak me. sec ena, tržne cene, za smeh in kratak čas. V listu so tudi slike lepih dobrotkov Zvezne loterije rejcev malih živali in obvestilo, da je žrebanje preloženo na 16. julij. List stane letno 30 din in se naroča v Ljubljani, Karunova ul. 10.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, soparno vreme. Včeraj je deževalo v Zagrebu in Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu in Kumboru 30, v Beogradu 29, v Dubrovniku 28, na Visu 27, v Ljubljani in Mariboru 24,2, v Zagrebu 24, v Sarajevu 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,8, temperatura je znašala 14,8.

— Dober lov sardel. V ponedeljek ponoči so ribiči iz Komize ujeli okrog 40.000 kilogramov sardel. Samo en ribič jih je ujel nad en vagon. Vse sardele so ribiči prodali tovarni po 3 din kg.

— Živahen tujski promet v Crikvenici. V juniju je bilo v Crikvenici 3766 letoviščarjev, prenočnih pa 27.938, število inozemcev je naraslo za 1119. Samo Nemcev je bilo 2625. Povsod se opaža, da letos ni čehov. Precej manj je tudi letoviščarjev iz naše države.

— Najdebeljša žena Jugoslavije umrla. V beograjski bolnici je umrla Saveta Anglejič, ki je tehtala 250 kg. Umrla je nenadoma in vzrok njene smrti še ni znan. Zato bodo truplo obducirali. Stara je bila šele 32 let. Zadnja leta se je selila iz mesta v mesto, kjer je kazala radevednežem svoj deformirani obraz in 1 meter debele noge.

— V pljanosti ubil sina. Premožni kmet Ilija Matijević iz vasi Šurkovca pri Prijedoru je prišel v ponedeljek zvečer pljan domov in se jel prepirati z domačini. Ko ga je sin vprašal zakaj piše, ker mu pi. jača škoduje, je smel oče puško s stene in ustrelil sina v glavo, da se je mrtve zgrudil. Videč, kaj je storil je pokleknil k mrtvemu sinu, ga objel in prosil odušča. nja. Ko se je iztrezil je obelkel praznično obleko, vzel puško in odšel na orožniško postajo, kjer je povedal, kaj je storil. V zaporu je prošil orožnike, naj mu dovolijo spremiti sina na zadnji pot.

— Proti sončarici uporabljajte Tschamha Fil. Kr. žvorni dobavitelj Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Iz Ljubljane

— Iz Opozorilo telefonskim načelnikom. Vse telefonske naročnike vjudno opozarjamo, da poteče 15. julija rok plačila telefonske naročnine, odnosno dolžnih obrov instalacije. Ček. položnice so bile vsem naročnikom dostavljene prve dni meseca junija t. l. V primeru, da je naročnik položnico izgubil, naj kupi prazno položnico, ki jo dobi pri vsaki postji, naznači na isti števec. Ček. računa 10—225, Pošta Ljubljana I, telefonske pristojbine, Ljubljana in nam

Po zgledu gangsterjev so začeli

Trije mladi pustolovci, ki so se pripeljali z ukradenimi motocikli z Dolenjskega na razpravo v Ljubljano

Ljubljana, 12. julija
Precejšnjo pozornost je zbudilo naše večerjše poročilo, da so tatovi motornih koles trije še mladoletni fantje. Ljubljanska policija je bila prepričana, da se je v Ljubljani organizirala tolpa prav nevarnih in premetenih starih tatov, ki ima že izkušnje v tatvinih koles, pa se je v zadnjem času specializirala na motorna kolesa. Zato je bilo presenečenje veliko, ko se je policiji posrečilo ujeti tatove motornih koles in so bili tatovi trije mladi fantje, ki pa so začeli velikopotezno opravljati pustolovski in zločinski posel po zgledu ameriških gangsterjev. Nekaj ur pred objavo prvega poročila o teh treh nadobudnih mladeničih v našem listu so vsi trije mladeniči sedeli na zatožni klopi pred sodniki malega senata, ki mu je bil predsednik s. o. s. Ivan Kralj. Na sodnijo so jih pripeljali stražniki, kajti fantje so prišli naravnost iz policijskih zaporov. Na sodnijo so se morali zagovarjati zaradi starih grehov in policija bi jih ne prišla tako kmalu, ako ne bi fantje imeli tanko vest.

Mladoletni Gašper, Miha in Boltazar, ki so imeli že opravka s sodnijo zaradi tatvin in vlovov in so bili vsi trije že odpušteni na preizkušnjo, pa se v dobi preizkušnje niso pobjoljšali, temveč poslalsali, imajo namreč kljub vsemu tanko vest. Vedeli so, da se morajo oglasiti na sodniji dne 11. julija, da se zagovarjajo zaradi tatvin in vlovov, ki so jih izvršili pred meseci. Morda so vedeli, da jih bodo sodniki to pot pridržali v pobjoljševalnici, kajti odpust na preizkušnjo in nadzorstvo domačih dvakrat ni pomagalo, zato so si privoščili nekaj dni pred razpravo drzno pustolovščino. Ukradli so tri motorna kolesa in se z njimi odpeljali na Dolenjsko proti Metliki. Tatvina priča, da so fantje skrajno predrzni, a tudi pogumni, saj so bili prvič na motornem kolesu, pa so kljub temu daleč prišli brez nesreče. A je že tako dandanes na svetu, da se mladina bolj spozna na motorje. nogomet in kino kakor na grške in rimske klasike, nepravilne glagole in podobne »prismodarije«, s katerimi profesorji v šolah mučijo zlato mladino. Gašpar, Miha in Boltazar so se toliko spoznali na motorje, da so zajahali vsak svoj ukradeni motocikel in znali tako pritiskati na gumb, zavore in vzvode, da so se pripeljali od Ljubljane do Metlike.

V Metliki so se mladi pustolovci posvetovali, ali naj se oglasijo v torek 11. julija na ljubljanski sodniji. Težak notranji boj so bili brez dvoma, a zmagala je tanka vest, odločili so se za povratek na motociklih v Ljubljano. Kdo ve, zakaj niso tvegali še hujše pustolovščine. Lahko bi se odpeljali z motocikli ne proti Ljubljani na razpravo, marveč kam drugam, kjer bi doživeli kaj novega. Odločili so se torej za Ljubljano, zajahali zopet ukradene železne konje in odjirali proti Ljubljani. Med potjo je enemu zmanjkalo bencina. Motorno kolo so zavlekli v bližnji gozd, Miha je sedel k to-

varšu in tako so se pripeljali srečno do Rakovnika. Motorna kolesa so skrili v gozdu na Golovcu ter se pe napotili v Ljubljano. Tedaj jih je ljubljanska policija prišla in jih drugi dan pripeljala k razpravi na sodnijo.

Mladi pustolovci so se morali zagovarjati zaradi tatvine enega kolesa zaradi vlovov in kleti, podstrešja in stanovanja. Odnesli so, kar jim je prišlo pod roko. V Daj-Damu so odnesli na primer nekaj steklenice kisle vode. Splazili so se ponoči skozi okno v klet. Nekje so odnesli zaboj jabolk in jih na drobno prodali ter se tako založili za nekaj dni z denarjem. Z njimi je sedel na zatožni klopi tudi veren tovariš in zvest pomagatelj Janko, ki je spretno vnovčil ukradeni plen. Pred sodniki so bili vsi štirje močasti in priznanji. Vse so priznali, le glede jabolk so trdili, da jih je bilo manj. Predsednik je zaslišal očete prvih treh. Očete so trdili, da so sinovi v bistvu dobri fantje, pokvarila jih je družba. Prvi oče je prošil sodnike, naj fanta v taknejo v pobjoljševalnico, kajti fant se bo pobjoljšal samo pod nadzorstvom avtoritete. Sam namreč za sina ni avtoriteta, ker ne živi z ženo, matere pa otroci ne ubogajo. Ta oče je rekel tudi, da bo vse postrelil, če sodnija fanta ne bo dala v pobjoljševalnico. Drugi oče je vso krivdo vrgel na družbo in na slabo tovarišijo. Fant je bil dober, zdaj mu gre pa samo nogomet po glavi in pohajkovanje. Pri nobenem mostru ne vzdrži dolgo. Tretji oče je izjavil, da je bil fant vesten in priden, dokler ni začel v slabo družbo. Zadnje čase je pa prišlo že tako daleč, da je fant takoj pobegnil, ako ga je oče bolj trdo prijel. Oglasila se je tudi mati prvega očeta in v svoje opravčilo povedala, da ni vsega ona kriva. Miha, Gašper in Boltazar so sodnikom obljubili, da se bodo pobjoljšali in se bodo pri mojih izučili kake obrti.

Senat je razsodil, da so vsi štirje krivi dejanj, ki jih je nastela obtožnica. Gašper, Miha in Boltazar bodo prišli v pobjoljševalnico, kjer bodo morali delati. Janko pa bo odsedel 20 dni strogega zapora. Miha se je zanimal, zakaj ni prišel na zatožno klop tu di Jaka. Predsednik je odgovoril, da je bil Jaka skoraj kolovodja tolpe, a je še tako mlad, da sodnija ne more imeti z njim opravka, sodnija pa je že poskrbela, da bo delal tudi Jaka pokoro za svoje grehe. Mihi je šlo tudi po glavi, koliko časa bo ostal v pobjoljševalnici. Predsednik mu je pojasnil da bo v zavodu, dokler se ne pobjoljša, deset let ga imajo lahko v pobjoljševalnici. Stražniki so fantiče odpeljali iz sodne dvorane v policijske zapore. Ko bo končana preiskava zaradi tatvine motornih koles, jih bo policija izročila zavodu za pobjoljševanje, kmalu nato pa se bodo morali mlati zlikovci zopet zagovarjati pred sodniki zaradi tatvine motornih koles. V pobjoljševalnici se bodo Miha, Gašper in Boltazar morda pobjoljšali, delati bodo morali in izučiti se bodo morali vsak svoje obrti, av-

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej Preklitci, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Trajna ondulacija

z najnovejšim aparatom, proti garanciji, po zelo znižanih cenah, dijakine poseben popust, nudi frizerski salon PIRC — Ljubljana, Florjanska 6. 2213

Male oglase

»Slov. Narod«

sprejema uprava do 9. ure dopoldne.

POHISTVO

Vsakovrstni stoli že od 18 din dalje, vsa popravila, politirani oprave — najceneje ZORMAN, Breg 14. 2213

50 PAR ENTLANJE

izuriranje, vezanje zaves, pe-tila, monogramov, gumbic. Velika zaloga perja po 7.— din

Julijana, Gospodstvska c. 12. 3. T.

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH

si nabavite najboljše moške obleke, perilo in vsa praktična oblačila pri PRESKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 1. T.

KLISEJE
END IN
VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 72

POUK

Beseda 50 par. davek posebej Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

Večerni tečaj za časa počitnice oddelki od ½ 7. do 8. in od ½ 8. do 9. ure. Pouk tudi po diktatu. Vpisovanja dnevno, pričetek poljubno. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15 — Največja strojepisnica! 2160

AKADEMIK

z znanjem francosčine, nemščine in srbohrvaščine, gre v počitnicah za inštruktorja vseh predmetov proti oskrbi in malemu honorarju ali sprejme primerno službo. — Ponudbe pod »Uspeh«. 2212

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

RABLJEN DEW

all NSU 250 ccm kupim takoj na obročno odplačevanje. Ponudbe na Franc Leskovec, Sv. Vid pošta Planina pri Sevnici. 2202

ŽIVALI

FSE VOLČJE PASME

mladiče, prodam. Ponudbe na Jančič Jože, Podpeč, Sv. Vid p. Planina nad Sevnico. 2201

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

ISCEM

eno ali dvosobno stanovanje s pritliklinami, svetlo, zračno, suho, po možnosti z uporabo vrta, za 1. avgust. Cena 400 do 600 din. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Stalno 1. avgust«. 2194

PRODAM

TURISTI!

Predno odhajate na planine, ne pozabite si nabaviti fin cvetlični med v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

OREHOVA JEDECA

lepa, izčiščena, dobite najceneje v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

NAJBOLJŠO MEDICO

dobite v Medarni — Ljubljana, Židovska ul. 6. 36/T

K vojni na mandžurski meji

Japonske špekulacije z mongolskim knezom Tehvanom

Zunanjia Mongolija, ki se na njeno mejo obračajo zdaj oči vsega političnega sveta radi pretežitvi zapletljivega ruskega z Japonsko, je vmesna država, čije formalno samostojnost je priznala sovjetska vlada po letu 1922. Njen obseg se ne da točno določiti. Meri 1.100.000 do 1.500.000 km². Njene meje namreč niso bile točno določene niti proti notranji Mongoliji, kjer je bila nekdaj tudi ustanovljena napol neodvisna država Men Hinan, niti napram Mandžukuu. Prebivalcev ima zunanjia Mongolija okrog 900.000.

Princo Tehvan

Prvotno je bila to teokratska država, v kateri je vladal Hutuktu, budistični Lama, tretji v vrstnem redu lamaistične hierarhije. Ko je pa v maju 1924 umrl Bogdo Gecen, zadnji Hutuktu, čigar oblast so priznali sovjeti po nasilni likvidaciji kratkega vladanja pustolovca Ungerna Sternberga, bivšega carskega častnika, je izbruhnila v zunanjia Mongoliji revolucija, očitno podpirana iz Rusije in dežela se je reorganizirala po sovjetskem vzoru v republiko, ljudsko državo mongolskih živinorejcev. Ima prezidenta, ki vlada dosmrtno, s parlamentom, voljenim na tri leta. Glavno mesto Urga, preimenovano pod sovjetsko vladavo v Ulan bator hotor, kar pomeni rdeč junak, šteje okrog 120.000 prebivalcev. Lama, budistični redovniki, ki jih je okrog 15% vsega prebivalstva, imajo pa še vedno velik vpliv na deželo.

Baza za obrambo Sibirije

Zunanjia Mongolija ima okrog 70.000 mož stalne vojske, večinoma konjenice. To šteje pa lahko med vojno poveča na 150 do 180 tisoč mož brez večjih težav, kajti Mon-

goli se že od mladih nog uče rabiti orožje. Ruskim posadkam — v glavnem mestu ter na vzhodni in jugovzhodni meji — je pa okrog 250.000 z modernimi motoriziranimi oddelki in letalstvom. Ta vojska je pod poveljstvom vrhovnega poveljnika rdeče armade na Daljnem vzhodu.

Prebivalci so večinoma nomadi, živinorejci. Leta 1935 so imeli še blizu 27 milijonov glav živine. Za Rusijo je glavni pomen v njeni zemljepisni legi, kajti to je baza za obrambo Sibirije. Baje pa ima zunanjia Mongolija še nedotaknjena naravna bogastva zlasti ležišča zlata.

Men Hinan

Razen Mandžukua ima zunanjia Mongolija močnejšega sosedo na vzhodu, novo vmesno državo Menhinan, ki zavzema okroglo milijon km² bivše kitajske Mongolije in ki sta se ji ob ustanovitvi pridružili kitajski obmejni pokrajini severni Šanci in južni Šahar. Tudi Menhinan je republika, samo da je avtoritativna. Njen prezident je mongolski knez Tehvan, vodja združenih hanov, 21 mongolskih plemen, živčih nomadskih življenje na ozemlju notranje Mongolije. 38letni knez Tehvan je bil vodja mongolskega pokreta za neodvisnost v časih kitajskega gospodstva na mongolskem ozemlju. Šolal se je v Tokiu in to mu je pripomoglo do tako visokega položaja.

Džingiskanov pravnuk

Tehvan, ki izvira baje od samega Džingishana, je poskusil pridobiti nekoč za svoje težnje maršala Čansolina, ki je bil kot guverner izgradil skoraj neodvisno gospodstvo v Mandžukuu, preden so ga pregnali Japonci. Potem se je pogajal z generalom Doiharom in kitajsko centralno vlado. Njegovo prizadevanje je pa doseglo uspeh šele lani, ko so mogli Japonci s priključitvijo obmejnih kitajskih provinc ustvariti iz notranje Mongolije življenja zmožno državo. Morda so razmišljali tudi o tem, da bi lahko iz samostojne notranje Mongolije pritisnili na zunanjio Mongolijo ter združili obe deželi brez vojnih operacij v eno državo.

Če niso o tem razmišljali Japonci sami, je pa razmišljal Tehvan, ki je hotel za to pridobiti Džingishanove ostanke, shranjene v srebrni posodi v budističnem samostanu Ecinhora. Zemске ostanke velikega mongolskega osvajalca so hoteli prenesti v Huihuo, ki bi bila postala duhovno svetišče vse Mongolije. Ta načrt je bil pa prekrizan s tem, da je bila srebrna posoda z Džingishanovimi ostanki z velikim spremstvom mongolskih konjenikov prepeljana na kitajsko ozemlje in shranjena v neznanih krajih neke v zapadnih pokrajinah, kjer je zdaj na varnem.

KOLESARJI ZAKAJ RAVNO RATA GUME?

1. Zato ker jih izdelujejo strokovnjaki in sicer iz najboljših surovin in na najmodernejših strojih.

2. Zato ker imajo platno iste kakovosti kakor avtomobilske gume.

3. Zato ker imajo niti korda ovite, ojačane in izolirane z gumijem. Ta izolacija preprečuje drgnjenje in škodljivo segrevanje niti.

4. Zato ker imajo take zareze, ki dajejo vožnji smer, preprečujejo drsenje in omogočajo hitro zaviranje.

Naših 600 prodajal nam omogoča, da vam lahko vedno postrežemo s svežim blagom najboljšee kakovosti in po najnižjih cenah.

DIN. 39

Rata

Zbor župnih načelnikov češkega sokolstva

Namestu dosedanjega načelnika dr. Klingerja je bil izvoljen dr. Avgust Pechlat

V soboto in nedeljo je bila dvodnevna seja tehničnega odbora ČOS, katere so se udeležili tudi vsi župni načelniki ČOS. Voda je zborovanje načelnik ČOS br. dr. Miroslov Klinger, navzelo pa je bil tudi I. podstarosta ČOS br. Josip Truhlar, ki je pozdravil zborovalce v imenu predsedništva ČOS. Brat dr. Klinger je najprej poročal o delu tehničnega odbora ČOS, vaditeljskih tečajih za člane in članice, o delovanju posebnih žup pa je poročal br. Stefan Drasal. Zelo zanimivo je bilo poročilo br. Pechlaka o vaditeljskih solah za mlajše članstvo in za naraščajo, ter o tečajih v orodni telovadbi, ki so pokazali velik napredek v orodni telovadbi. Brat Avgust Pechlat je poročal obširno o združitvi vseh telesovzgojnih organizacij v protektoratu. Razvoj in razmah telovadbe v naravi je prinesel sokolstvu mnogo koristi in se bodo odslej še pogostje vršili tabori in letovanja članstva, naraščajo in dece v naravi.

Soglasno je bil sprejet tudi predlog, da se bodo Lingiade v Stockholmu udeležili kot zastopniki ČOS bratje dr. Kavalir, Pechlaček in prof. Jan Gajdoš iz Brna.

Sprico nastalega položaja po 15. marcu letos se bo izvršila tudi teritorialna reorganizacija žup.

Kandidatna komisija je zatem sporočila, da je dosedanjega načelnika br. dr. Klinger odklonil novo izvolitev za načelnika ČOS in je zato predlagala za novega načelnika br. dr. Avgusta Pechlata, ki ga je zbor soglasno izvolil. Kot njegovi namestniki so bili izvoljeni bratje prof. Benda, dr. Kavalir in dr. Blacha. V tehničnem odboru pa so še mnogi odlični sokolski strokovnjaki. Dosedanji načelnik br. dr. Klinger je odklonil

izvolitev za častnega člana ČOS in obljubil, da bo tudi nadalje izpolnjeval svoje sokolske dolžnosti in pomagal pri tehničnem delu ČOS. Krasno uspešno zborovanje je bilo zaključeno s himno »Kde domov mi je«. Želim novemu načelniku br. dr. Pechlatu in vsemu tehničnemu odboru mnogo lepih in trajnih uspehov v danih priklakah!

Krastača - zakleta princesa

V pravljicah in bajkah se pogosto poveduje o tem, kako je bila princesa zakleta v ostružno žabo-krastačo. Zakaj vprav v krastačo? Zakaj ne v kuščarja, kačo ali katerokoli drugo žival, ki se človeku stidi? Tega ni še nihče pojasnil. Zdaj je po skušal pojasniti to Nemec W. Hermis na podlagi svojih izkušenj, ki jih opisuje v reviji »Aus der Natur«. Hermis je delal v svojem ulnjaku, kjer je našel navadno st. vozeleno krastačo znano v naravoslovju pod imenom bufo cinereus.

Ker je vedel, da je krastača zelo koristna na vrtu, kjer pokončava razne škodljivce, jo je odnesel domov, da bi jo spustil na vrt. Kar je zaslal prestrašen de. kliski krik in sicer v neposredni bližini. Ozrl se je, pa ni nikogar opazil. Nadaljeval je svojo pot. Naenkrat je zaslal nov krik. Sledil je ugotovil, da ne kliče dekle, temveč da se oglašajo iz njegove torbe krastača. Njen glas je bil tako podoben človeškemu in tako je spominjal na prestrašen dekliski krik, da se je Hermis takoj spomnil na pravljico o princesi, zakleti v krastačo. In iz tega sklepa, da je nastala pravljica o tem, da so bile v žabe zaklete princese iz tega, ker je krastačin glas močno podoben dekliskemu.

Tiskanje dolarških bankovcev

V tiskarni, kjer tiskajo dolarške bankovce, ni časa za nobeno kretnjo, ki ni nujno potrebna. Mehanične naprave strojev in strojem podobni ljudje zlagajo, kontrolirajo, preštevajo milijone in milijone dolarjev s točno preračunanimi kretnjami in gibi izurnjenih prstov. Tekoči pas bruhla neprestano nove bankovce. Izdelovanje dolarških bankovcev je zelo komplicirano. Vsak bankovec izdelujejo 30 dni. V tem času 52 krat kontrolirajo število, da bi se noben bankovec ne izgubil. Kontrola je v rokah ljudi, ne pa strojev.

Skozi tiskarske stroje gre na dan 15 milijonov bankovcev in 65.000.000 znamk. Nobena se ne sme izgubiti. Če bi se to zgodilo, bi morali uslužbenci dvorane, kjer je bankovec ali znak izginila, plačati polno vrednost, čeprav bi preiskava dognala, da jih ne zadane nobena krivda. Tiskanje bankovca stane 0 001 dolarja, pa naj bo bankovec za 100 ali 1.000 dolarjev. Na vsako polo papirja strogo pazijo od trenutka, ko se pripravi na za stroj, do trenutka, čim bi se drznilo spustiti se na pesek. Mati božja! Res se spušča, že se je dotaknilo peska komaj sto sežnjev od trdnjave. Za peščenim gričem je počil strel, potem še eden in za njim cela salva. Dva moža sta skočila iz letala. Hitra proti velikim vratom, ki so se že odprla, da bi ju sprejela. Eden se je spodtaknil. Ali je ranjen? Ne, hvala bogu, zopet se je vzravnal. Oba sta že skočila skozi vrata in v naslednjem trenutku so ju obkolili kričeči legionarji.

lan pod nadzorstvom nalašč za državno tiskarno. Njegovo ponarejanje se kaznuje kakor ponarejanje denarja z ječo do 10 let.

V Bureau of Printing and Engraving, kakor se imenuje državna tiskarna, kjer se tiskajo koliki, znamke, bankovci in vrednostni papirji, zagleda na leto luč sveta za 6 milijard bankovcev, za 30 milijard državnih papirjev ter za 954.000.000 dolarjev znamk in kolekov. Tiskarna je v velikem poslopiju v Washingtonu, obrnjena proti reki Potomac. Okrog poslopija je visok zid, zaščiten z jeklenimi ploščami, mrazimi, oboroženimi stražniki, alarmnimi napravami in neposredno telefonsko zvezo s policijo. Kdor dobi posebno dovoljenje državnega tajnika v finančnem ministrstvu, sme gledati izdelovanje bankovcev z zmrežene galerije nad glavami delavcev. V tiskarni je zaposlenih 6.000 delavcev, mladih, priletnih, belokožev in zamorcev, moških in žensk. Vsi delajo brez oddiha pri rotacijskih in raznih strojih in dvoranah, kjer se kar duše v težkem vzduhu.

SADSKI VISOKOSOLSKIH STUDIJ

— Prihodnje leto upam doseči doktorat, potem pa začnem skrbeti tudi o četu za kruh.

— Kaj že imaš objubljeno službo?

— Da, v očetovi pekarni, kjer bom pomagat peči kruh.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

V prvem nadstropju vojašnice so sedeli trije legionarji in pisali pisma. Neumnost je pisati pisma, ki bi mogla priti samo čudežnim potom naslovljenecem v roke — tako so razmišljali vsi trije.

Zunaj v puščavi, skriti za peščenimi griči in pripravljeni navaliti od vseh štirih strani, so namreč čakali sovražniki, velika množica sovražnikov. In to so bili sovražniki, ki se v svoji fanatični vne- in za sveto vojno niso bali smrti. Če pade eden med njimi, stopi na njegovo mesto tucat drugih. Kaj more ena umirajoča čebela proti celemu tropu bojevnikov mravelj. Kaj more oslabljena trdnjava, kjer je polovica posadke že umrla, a od tega, kar je ostalo, najmanj polovica nima več moči za boj? Kaj zmora taka trdnjava proti velikemu plemenu, čigar vojsko je eš pomnožila vojska drugih plemen?

Kako to, da se je mogla ta trdnjava, kjer je bila malone že vse branice napadla tropična mrzlica, sploh tako dolgo držati? Na to vprašanje ni mogel nihče odgovoriti. Vsi so pa vedeli, da čez nekaj dni, če ne prispe pomoč, ne bodo imeli več moči, da bi mogli braniti trdnjavo in oddaljiti žalosten konec posadke, s tem pa tudi smrt, na katero je strašno pomislili. Ta saharaska plemena namreč niso pošteni borci. Prerezati ujetemu sovražniku grlo, to jih prav nič ne moti. In kako bi jih veselilo, če bi ga mogli ničiti in pustiti umirati zelo počasi!

68

Seržant Wiechart se je mračnega obraza izprehajal po pločasti stehi trdnjave in po glavi so mu rojile enake misli, kakor so mučile na straži stoječega vojaka. Morda bo že jutri poveljnik trdnjave, kajti smrt je strašno kosila med častniki. Malo prej je odšel doli zadnji častnik, ki je bil še ostal v trdnjavi, kapitan Blaise, da bi si privoščil uro počitka, kakor je dejal sam. Toda Seržant Wiechart je dobro vedel, kaj je to, da je to bolezen. Wilhelm Wiechart, rojen na Dunaju, je imel v tistem trenutku čudne občutke, ki so bili med seboj srdivi boj. Bil je poveljnik trdnjave — to bi bilo seveda lepo. Če bi prišla še pravočasno pomoč, da bi bila trdnjava rešena, bi seržanta Wiecharta gotovo povišali. Ali pa more upati, da se bo to zgodilo? Seržant Wiechart je otožno odkimal z glavo. Morda bodo Arabci že jutri ob tem času navalili od vseh strani na trdnjavo. Morda naskočijo glinaste nasipe, jih preplezajo in prinesejo v trdnjavo nepopisno grozo, kri in človeško klanico.

Iz teh misli je naenkrat zdrnil seržanta Wiecharta prestrašeni krik na straži stoječega vojaka. Seržant Wiechart je nastavlil obe dlani na usta, da bi iztisnil iz sebe krik, ki se je že tolikokrat razlegal po trdnjavi:

— Aux armes! Aux armes! Les Arbis! K orožju! K orožju! Arabci!

Seržant Wiechart pa ni kriknil, kajti na straži stoječi mož je v neki čudni radosti zaplesal in se v divjem razburjenju histerično zasmejal, kačoz nekam daleč v puščavo.

Letalol Znanilec drugih letal, to se razume. Letala prinesejo strojnice in te začno sipati dež krogel

na sovražnika, skritega za peščenimi griči. Trdnjava je rešena!

Ta novica se je razširila kili blisk. Vojaki so prihiteli na ploščato streho, kričali so tam liki razburjeni šolarji in vsi so se ozirali na črno liso, ki se je z vsakim trenutkom bolj bližala, vsi so ob pridržani sapi pričakovali, kdaj se pojavijo nad obzorjem nova letala in kdaj zagledajo končno tudi črno črto na pomoč hitečega pomožnega zbora.

Slednjič so začuli brnenje motorja. Letalo obleti trdnjavo in gotovo se vrne, da obvesti druga letala, potem pa prileti z njimi k trdnjavi v predpisani formaciji. Čudno, da leti naravnost proti trdnjavi. To ni pametno. Pa vendar moža, ki ga vidi seržant Wiechart s svojim daljnogledom ne misli, da bi se mogla sama spustiti na tla?

Križ božji, saj to letalo sploh ni oboroženo! Sto in sto sovražnikov navalni na letalo od vseh strani, čim bi se drznilo spustiti se na pesek. Mati božja! Res se spušča, že se je dotaknilo peska komaj sto sežnjev od trdnjave. Za peščenim gričem je počil strel, potem še eden in za njim cela salva. Dva moža sta skočila iz letala. Hitra proti velikim vratom, ki so se že odprla, da bi ju sprejela. Eden se je spodtaknil. Ali je ranjen? Ne, hvala bogu, zopet se je vzravnal. Oba sta že skočila skozi vrata in v naslednjem trenutku so ju obkolili kričeči legionarji.

Zakaj sta priletela sama? Kje so drugi? Kdaj končno prispe na pomoč vojska?

Kdo sta ta dva moža? To sta dva sloka mladeniča, prav za prav še dečka. Za božjo voljo, zakaj

sta storila nekaj tako nesmiselnega, nekaj tako blaznega, da sta sama prispela z letalom v puščavo? Kakšne vesti neki prinašata?

— Pustite ta reveža, naj si oddahne, — je zapovedal seržant Wiechart. — Prinesite vode, vina. Legionarji so prinesli vode in vina. Letalca sta žejo pila in še vedno nista mogla spregovoriti. Eden je snel z brade jermen letalske čelade. Neki navdušeni legionar mu jo je strgal z glave in jo vrgel visoko v zrak. Drugi legionar je storil isto s pilotovo čelado.

Toda drugi legionarji so stali nepremično in zrl izbuljenih oči na oba letalca. Eden izmed mladeničev je namreč imel na glavi velike šope pepela, stvo plavih las, drugi pa črne kodre.

Seržant Wiechart je divje zaklel, čim si je nekoliko opomogel od presenečenja.

— Zenski! Tristo vragov, kaj bomo počeli tu z ženskama?

Fenella Grayeva in Vanda ben Gamma sta spoznali, da bi rabili ti moške mnogo krepkejšee besede, če bi jima hoteli povedati, kako nedobrodoželni je njun prihod.

Seržant Wiechart, ki je bil nekoč natakav v londonskem hotelu in je bil zdaj več angličine, je Fenello in Vando dolgo in temeljito zasliševal, ko sta si slednjič nekoliko opomogli od utrujenosti. Na njegova vprašanja, nanašajoča se na prihod v vojno pas in pred trdnjavo, je Vanda odgovorila, da sta z letalom zalili, da se je z njim nekaj zgodilo in da torej nista mogli storiti nič drugega, nego spustiti se na tla ali pa ubiti se.